

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
 Egy óra I kor.
 Negyedévre 3
 Negyedévre 4

Felolvasó szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 48. szám.

Új pártalakulás.

A sok hivatalos és félhivatalos gyanúsítás, rágalmozás, kicsinylés, szólás szapulás, még mind nem volt elég a harcoló ellenzéknek arra, hogy Tisza gróf lábaihoz rakja fegyvereit. Mióta azonban Pitreich ur is nyilatkozott, most már kétszeres oka van arra, hogy a küzdelmet a végsőig folytassa.

De mit csinálnak a többi pártok? A dissidensek régi elvükhez hiven semmit sem csinálnak, noha érzik, hogy alaposan becsapta a kormány a nemzetet az osztrákok kedvéért. Ők a kormányképességeket őrizgetik.

Hogy a néppárt is másfelé kacsintgat, azon nem volna sok csodálkozni való. Annak a pártnak sajtóságios céljai és különös politikai nézetei vannak. Hol autikus, hol kurucz. De ha most a kuruczokhoz csatlakozik, következetes marad. Vajon az marad-e?

Egészen érthetetlen a Kossuth Ferencz-féle függetlenségi párt magatartása. Im már nyilvánvaló, hogy most már a Polónyi-féle rabulisztika régen csütörtököt mondott. Azok a bizonyos vivmányok a semmivel egyenlők. A kormány nemzetellenes politikája nyilvánvaló. Tehát miért hallgat továbbra

is a Kossuth Ferencz pártja; hisz ilyen leszereléssel választási küzdelembe csak a kormány jóakaratu támogatásával lehet menni ezentúl, ha még tovább is a leszerelés politikája mellett hallgat és kényelmeskedik a párt.

Nem is csodáljuk, hogy ilyen körülmények között a nemzet szívesen fogadja a Bánffy báró vezérlete alatt álló Új pártot, a melyik nemzeti programmal indul a politikai küzdőtér felé; hisz még csak a függetlenségi pártnak egy kivált töredéke küzd fáradhatatlanul. A többi egyszerűen hallgat, vagy félre állott, hogy Tisza gróf készségesen hajtsa végre azt, a mit Körber, Pitreich, Goluchowszky vagy Lueger urak diktálnak. A nemzet pedig megdöbbenve néz szét. Ime egy maroknyi magyar, a ki még harcol és senki sincs, a ki segítségére siessen. Azok a pártok tehát, melyek ez idő szerint ugynevezett parlamenti pártok: távol állanak a nemzeti ügyért folytatott küzdelemtől. Tehát távol állanak a nemzet érzelmeitől is. Ezt érzi a nemzet, bármint okoskodjanak is a Polónyiak és a többi leszerelők, vagy azok, a kik a hatalom jóvoltából hiznak naponta. Ezt érzi a nemzet és kétségkedik azokban a pártokban és inkább az

új lobogó felé tekint. Talán bizalmatlanul a sok csalódás után. Talán habozva a kétes siker miatt, de mindazonáltal szívesen fogadja és vár egy új pártalakulásra. Annyi bizonyos, hogy Bánffy Dezső alkalmas időben bontotta ki lobogóját. Mert a jelenlegi parlamenti pártokban a nemzet bizalma teljesen megrendült és szükségét érzi mindenki annak, hogy helyesebb politikai alapokon új irányelvek proklamáltassanak nemzeti szellemben. Az Újpárt ebben az irányban halad. Elég szerencsés körülmények között lépett akcióba s nem volna csoda, ha nem csupán az érdeklődés, de a tömegesebb sorakozás is tapasztalható volna. Hiszen Bánffy a nemzeti irányt, a nemzeti irányban való haladást és fejlődést hirdeti. Gazdasági önállóságot, ipari és kereskedelmi szabadságot. Szóval 67-es alapon nemzeti fejlődést praktikus eszközökkel. Kinek ne tetszenék e program?!

Az kétségtelen, hogy kemény akadályok gördülnek eléje, de az is bizonyos, hogy minél nagyobb körben válik népszerűvé, különösen mióta a függetlenségi pártot elaltatták akkor, a mikor hazafias kötelessége a küzdelemre szólította. Az csak természetes,

Egyenlőség.

Egy érdekes, fantasztikus angol darab czime ez, mely The admirable crichton czimrel már egy pár száz előadást ért el Angliában. Nalunk a Nemzeti Színház adta elő páratlan sikerrel. Ma este a mi szintársulatunk próbálkozik meg vele.

Barrie, a darab szerzője, fantáziának nevezi művét. Teljes joggal, ha e meséjét nézzük. Egyike e a darab a legvonzóbb robinzonádoknak, melyek valaha a kalandrávágyó emberi képzeletet gyönyörködtették.

De ha a mese csillogó látványt meglebentjük, az alatt az egész emberiséget érdeklő nagy gondolatok lüktetését érezzük.

A darab első felvonása Londonban játszik egy bogaras angol lord házában, aki fejébe veszi, hogy ő érvényt szerez az emberi egyenlőség nagy eszméjének a magához méltó furcsa módon ki is viszi ezt a gondolatát. Minden hónapban egy napra megfordítja a világ rendjét és teaestélyre hívja meg a cselédeit s ott leányaival és a házbártaival szolgáltatja ki őket. Éppen egy ilyen teaestélyvel kezdődött a darab. Persze

ez a bizarr eszme az egymást érő furcsa jelenetek galóságos tárháza. Egyszermind alkalmat ad a szerzőnek alapos suhintásokkal megcsapkodni az angol főúri élet fonákságait. Meg aztán kifejeznie azt a nagy s eléggé szomorú gondolatot, hogy igazi egyenlőség a mai társadalom keretében nem képzelhető.

Ebben a fölvonásban lép föl a darab hőse is, a lord udvarmestere Crichton egy pedáns, kissé merev, de érdekes jellemű ember.

Egyszermind megindul a cselekvény is. Az estély végén kijelenti a lord, hogy nagy tengeri utra indulnak, melyben részt vesznek kivüle leányaival, egy szellemes fiatal lord, Ernest, egy pap, továbbá Crichton és Eliza, a fiatal szobaleány, aki szerelmes Crichtonba.

A második felvonásban ugyanezzel a társasággal találkozunk, hanem fejtetőre állított viszonyok között. A lordék hajója elsüllyedt. De szerencsére az egész társaság megmenekült s most egy lakatlan szigeten a Robinsonok ismert módján kezdi újra az életet.

Az ur és szolga viszonya egy csapásra megváltozik. A természet rendjének megfelelően az lesz az ur, a ki legtöbbet ér a természet erői ellen való küzdelemben, aki mint vezető szellem csakugyan uralkodásra termett. Az pedig nem a lord, sem barátai, hanem a szolga Crichton, akinek testi és lelki ereje teljes férfias pompájában bontakozik ki.

A lordék megpróbálják az ellenállást, hanem bizony hamar be kell látniok, hogy ezen a vad szigeten nem sokat ér a nemesi kutyabőr s kénytelen-kelletlen elismerik uralmuknak a pár hét előtti udvarmestert.

A tréfa álcája alatt minő hatalmas szatirája ez a mai kornak, melyben nem a természetadta derékség, hanem a születési előjog adja a hatalmat, sokszor az arra képtelennek is!

A harmadik felvonás ugyancsak a szigeten játszik. A társaság ura és parancsolója Crichton. Az ő ügyességének, élelmeségének sikerült az élet kényelmeit nagy mértékben megszerezni ezen a vadon helyen is. A társadalmi különbség korlátai teljesen eltűntek. Mary, a lord lánya beleszeret a ko-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknek, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantí czéggel legyen ellátva **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

pot, Mc. Kinley virágáról Carnation-napnak nevezték el s ezen a napon hölgyek, urak, minden ember piros szegfűt viselt a keblén. Az üzletek nyitva voltak, de megnyitlak, lám, a rideg janke-szivek is, a kegyelet és megemlékezés fuvalatára.

Összevagdalt kocsis. Kolozsvárról írják: Megint rendőrvirtuskodás történt. A főtéren tegnap este néhány Mihaszna a bakról lerántott egy kocsis és összevagdalta. A részletek ezek: Ötvös Rezső a 14. számú egyfogatu kocsis a Főtéren hajtott tegnap este, mikor a Somlay-féle üzlet előtt megállította egy rendőr állítólagos sebes, rendellenes hajtásért. Nemsokára két gyalog- és két lovasrendőr termett ott, a kik hosszabb szóváltás után a kocsis lerántották a bakról és kivont karddal össze-vissza vagdalták, sőt még a lovat sem kímélték, mert megsebesítették a szegény párát. A botrány hallatára összegyűlt közönség zugolódni kezdett, s erre a rendőrök nekimentek a publikumnak és szétverték azt. Ötvös súlyos sérüléseket szenvedett különösen a kezén és a fején. Ilyen állapotban hurczolták be az inspekciós szobába, ahol kihallgatták.

A kisenevi zsidók. A Nowosti jelentő Kisenevből: A kisenevi Talmud Tóra imaházában összegyűlt háromezer zsidó, hogy az orosz fegyverek győzelméért imádkozzanak. Liepschitz hitközségi előljáró felolvasta a czár manifesztumát s áldást kívánt a czár fejére. A templomi kar az orosz himnusz t énekelte.

Az elítélt osárdás-táncz. Érdekes ügygel foglalkozott a napokban a bécsi városi tanács. Az eset a következő: Nágler Antal háztulajdonos házában az utóbbi időben a 12 ik vadászrezd egy századba van ideiglenesen beszállásolva, amelynek legénysége nagyobbrészt kunsági magyar fiukból áll. A vig kedélyű legények a napi farszto gyakorlat után esténként rendszeren ártatlan mulatozással töltik az időt s keservesen számíthatjuk magukban a hónapokat, a melyeket a császár szolgálatában kell még tölteniök. Most amikor idehaza vig farsangi mulatozással töltik az időt ők is kedvet kaptak a vigadásra s egy este kedélyes táncmulatságot rendeztek, amelyen azonban — sajnos a reglama tiltja — nők nem vehettek részt. Még ez sem zavarta a fiuk jókedvet sőt bizony hangos jókedvvel jártak a tánczot, amely itthoni szokás szerint csárdással végződik. Ez szemet szurt a derék bécsi burgereknek s a ház lakói élükön a háziural panaszt tettek ez ellen a városi tanácsnál. A tanács hivatalos ülést tartott ez ügyben. Határozatot is hoztak, amely szerint átírtak a térparancsnoksághoz, hogy tiltva el a legénységnek a csárdás tánczolás, mert ez a táncz veszélyezteti a ház szilárdságának épségét. A térparancsnokság be is tiltotta a csárdást s a szegény fiuk most furcsán vélekedhetnek kaszárnyájukról, a melyet még a magyarnak táncza is veszélyeztethet.

Kettős gyilkosság Szegeden.

Letartóztatás, vizsgálat.

Mai számunkban megírtuk, hogy Szegeden tegnap éjjel Szegszárdi János papucossegédet agyonszúrták és Virsz József borbélymestert késszurásokkal életveszélyesen megsebesítették.

A megtartott vizsgálat a következőkben állapította meg e gyilkosság részleteit: Tegnap estg felsővároson a Maros-utczában levő Mónus-féle mulatóhelyen Csamangó Mátyás 18 éves ujszegedi gyári munkás italozott három társával, Gál József, Hulman Mihály és Faragó Mátyás ujszegedi gyári munkásokkal. Külön asztalnál ült Frank Lajos gyári munkás és Fenyvesi György 16

éves szolgál. A legények mindössze egy-egy liter bort fogyasztottak el, aztán az utcán egy kompániába olvadtak és a Sági-féle éjjeli mulató helyre mentek.

Itt találkoztak Szegszárdi János papucossegéddel és Virsz József felsővárosi borbélymesterrel. A mulatóhely czimbalmosánál nótát rendeltek ezek is, azok is. Ezen kaptak össze.

Virsz József föluggrott és mellen ragadta Csamangó Mátyást.

— Itt nem parancsolsz.

A legények felugráltak. A borbélymester czimborája, Szegszárdi János a társa védelmére sietett s a kezére akasztottszijjon levő bottal végig vágott a Csamangó fején. A dologból hirtelenében bicskázás keletkezett. Virsz József bicskát rántott és Csamangó Mátyást nyakon szúrta. A közrekapott fiut előbb a jobb kezén is megsebesített a borbély kése. Szegszárdi János a bottal tovább ütötte, mire Csamangó is bicskát rántott. Erre aztán általános szurkálás keletkezett.

Fenyvesi György és Frank Lajos elmenekültek a mulatóhelyről, melynek padlóját egyszerre pirosra festette a vér. A többiek is elszaladtak, csupán a papucossegé és a borbélymester maradt a szobában. Mind a kettőből dült a vér.

— Jaj — mondta Szegszárdi a besiető házigazdának — én nagyon rosszul érzem magam.

Virsz és a gazda karonfogták és kivezették az utcára. Alig értek a kapuhoz. Szegszárdi felbukott s maga a támogató Virsz József is ráesett. A rendőrség emberei itt találták meg őket. Szegszárdi már halott volt. Virsz József még élt, de eszméletlen állapotban feküdt a hullán.

A rendőrség összefogdosta a mulató kompánia tagjait. Frankot és Fenyvesit még délelőtt szabadlábra helyezte. Csamangó Mátyás nem tagadja tettét, elismeri, hogy ő szurkálta meg őket, de azzal védekezik, hogy önvédelemből tette. Három czimborája erősen tagadja, hogy résztvettek volna a szurkálásában, bár kettőnél bicskát találtak, de ők úgy vallják, nem használták a verekedésnél a kést.

Egy pár tisztí keztü.

Különös családi történet.

A bécsi társaságban különös eset nyujt bőséges anyagot a beszélgetésre. Az eset hősei: egy féltékeny férj, egy szép fiatal asszony és egy pár tisztí keztü.

P. Sándor ismert nagyiparos rendkívül féltékeny a feleségére. Mondják, hogy nem alaptalanul, mert az asszonyi logikának csodás következtessége folytán, éppen ez a féltékenység sarkalja a menyecskét, hogy okot szolgáltatson az othelloi jelenségekre. A férjnek van egy gyermekkori barátja, amolyan igazi „Spasvogel“, akinek szenvedélye másokat beugratni. Minthogy mindennapos vendég volt a háznál, jól ismerte annak összes kedélyhullámzásait. Nehány nap előtt elhatározta, hogy kigyógyítja a férjet a féltékenységéből s e célra szerzett egy pár tisztí keztü.

Tegnapelőtt a férj, amint ezt gyakran megteszi, váratlan időben jött haza a délután folyamán. A véletlen úgy akarta, hogy néhány perczig várakoznia kellett, amíg a szobaleány bebocsátotta.

— A feleségem itthon van? — kérdezte s arczán a gyanú felhői tornyosodtak.

— Igenis, kérem.

P. ur valósággal beront a felesége

szobájába, de abban a pillanatban megdöbbenve állott meg: mintha mérges kigyó marta volna meg:

A szobában nem volt senki, hanem az asztalon rettenetes bünyelként fehérlett egy pár — tisztí keztü.

— Hah! — ordított a férj, — megvan?

Ezzel eszeveszett dühvel rohant a szobákön át, mig végre megtalálta a feleségét a vendégszobában, ahol ártatlan arczczal rakosgatott.

— Hol a tiszté? Már elillant? — üvöltötte a férj.

— Miféle tiszté? — csodálkozott az asszony, a ki mitsem tudott a tisztí keztüről.

Erre elöntötte a férjet az epe. A naiv tettetés kihozta sodrából; rávetette magát a feleségére és fojtogatni kezdte. A sikoltásokra berontott cselédek csak nagynehezen tudták megmenteni a szegény asszonyt az Othello karmai közül.

A csunya botránynak az lett a következménye, hogy az asszony nyomban elhagyta a férjét s szüleihez menekült, mig a férj ügyvédhez futott, hogy a válópört megbeszélje.

Másnap reggel nagyot bámult azonban P. ur, amikor jóbarátjától levelet kapott, a melyben az értesítette, hogy a keztü csak az ő tréfája volt s ennek bizonyítására mellélkelte leveléhez az üzlet számláját, a hol a keztüt vásárolta. A tréfa persze nyilvánvaló lett s a férj bünbánólag ment a feleségéhez, aki azonban egyelőre nem hajlandó neki megbocsátani.

A férj kinos helyzetében provokálta a barátját, akivel súlyos kardpárbajt fog vívni.

Az ázsiai világháboru.

Európában is felhők tornyosulnak.

Odalenn a Balkánon az orosz lekötött-sége bátorságot öntött a törökbe és Konstantinápolyban már nyiltan hirdetik a török-bolgár háboru lehetőségét. A törökök csapataikat megerősítik Macedoniában és minden egyébre gondolnak, csak nem a reformokra. Odalenn a tavasz közeledtével rohamosan kezd kialakulni a helyzet s a magyar-osztrák monarkia máris két hadtestet tart készenlétbe, hogy amint mondani már szokás „rendet csináljon a Balkánon“.

Vészes hírek érkeznek Kináról, ahol a sárga faj lelkesedik a másik sárga faj győzelmé fölött s az alkirályok nyiltan hirdetik, hogy itt az ideje, hogy Kina a tettek mezejére lépjen. Hasztalannak látszik itt minden diplomáciai mesterkedés, mert Kina nem marad semleges és ha akcióba lép, ez a benuznak hitt kolosszus, jaj a Pekingben élő idegeneknek.

Hir Japán diadalról.

Londonban a japán követség eddig még nem kapta a legujabb tengeri ütközet hírének megerősítését. Magánjelentés érkezett azonban a tőzsdére is, amely szerint az ütközet a port-arthuri kikötő bejárata előtt folyt le két japán torpedó romboló s orosz hajók és torpedók között. Történt ez febr. 14-én hajnali 3 órakor, nagy hóvihárban. A két japán hajó az „Asayiri“ és a „Hajatori“. Az erődből hevesen tüze tek a két hajóra, de minden eredmény nélkül. — A Hayatori reggel öt órakor egy orosz torpedót szétrobbantott s egy orosz hajót haroz-

képtelenné tett. A Central News-nak jelentik, hogy az első szárazföldi ütközet február 24-ére várható a Jalu-folyó körül.

Anglia és Oroszország.

Jalu folyó környékén már farkasszemet néznek egymással az orosz és japán seregek. Összeütközésre azonban, — mint jelentik — február 27-ike előtt aligha kerül a sor.

Anglia és Japán között is kezd élelő állani a helyzet. Ez a két nagyhatalom aligha fogja a tengeren kipróbálni az erejét, hanem Tibetben és Afganisztánban, ahol északról az oroszok, délről az angolok már annyira előrenyomultak, hogy előőrseik farkasszemet néznek egymással.

Nyolozsász orosz halála.

Párisba is érkeztek jelentések a nagy katasztrófáról, amely a Bajkál tavon történt. Alig hogy az utászok hozzáfogtak a jégen a sinek felrakásához, irtóztató vihar tört ki s a jég két helyen behorpadt. *Több száz katona belefutott a jeges hullámokba.* Az áldozatok pontos számáról nem tudnak. A sinek lerakásának munkája a katasztrófa miatt több napon át szünetelt. Irkutzból jelentik, hogy a Bajkál tavon történt hóviharban s a jégszakadékokban 800 orosz katona pusztult el.

Japánok hangulata.

Az angol lapok egyértelműleg, hogy a japánok szünek, akiknek fiait a háboruba viszik, nyugodtak és hűvösek. Az anyák nem sírnak. Minden japánban megvan a hősi elhatározás, hogy harcolni fog utolsó csepp vérig. A legénység a győzelem biztos tudatában megy a harctérre. Erről győződünk meg a kiotoi főhadiszálláson. A lovak azonban felette nyomorúságos állapotban vannak.

Mikor lesz az első ütközet.

Londonból írják, hogy az egyik estilap a koreai viszonyokat ismerő japánnal folytatott beszélgetést közöl. A japánnak az a véleménye, hogy az első csatát a Jalu folyó mellett e hó 22 és 25-ike közt lehet várni. Az oroszok hagyományaihoz híven valószínűleg védelmi állásban fognak maradni. A japánokra nézve igen fontos, hogy a Yalu folyót még e hóban átéljék, mert márciusban, amikor olvadni kezd a jég, ez már nagyon veszedelmes vállalkozás volna.

Magyar ember levele Japánból.

Balog Benedek, a Japánban kutató fiatal tudós levelet írt Czike Ferencnek, az isteni hegyi iskola igazgatójának. A levél még jóval előbb íródott s megjósolja a japán-orosz háború biztos kitörését. A levélnek az a része, mely minket is érdekel, így szól:

Visszatértemkor oly hajóval megyek, mely Kínát és Koreát érintve, fut be Vladivosztkba. Így három napom lesz Kínán és Koreán megvárni. Am békés utazásomat nagy veszedelem fenyegeti s meglehet hosszú egérutat kell tennem Kínán és Mandzsurián át. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a japán-orosz háború a kora tavasszal csaknem bizonyosan ki fog törni. A japán képviselőválasztás alig négy héttel ezelőtt történt meg. A parlament összeült, az új minisztérium bemutatkozott, mire felolvasták a császár

békére intéző leiratát. Erre a parlament azonnal felelt, kifejezte hódolatát az uralkodó iránt, de egyhangulag kimondotta, hogy ő Felső tanácsadó: a minisztérium iránt nincs bizalommal. Bocsássa el a felség a kormányt s vegyen más, jobb tanácsadókat maga mellé. Hiszen az egész nemzet óhajtja a háborút, mert a nemzet létkérdése. Ők a minisztérium alatt békés működést nem ígérhetnek. Az uralkodó még aznap feloszlatta a parlamentet s új választást rendelt el. Am az ország hangulata olyan, hogy a kortespenz ellenére az új parlament még erősebben fog a háború mellett állást foglalni. A napokban kezdődik egy óriási manőver, a Fuzijama hóval borított vidékén, melyen a katonaság teljes hadifelszereléssel vesz részt.

Tegnap egy kapitány ismerősem járt nálam újévet köszönteni s egyúttal bucsuzni is. Mig a parlament magatartása érdekes, addig a kapitány bucsuja fölöttébb jellemző a helyzetre: A viszontlátásra! — szolt. Megyünk a gyakorlatra, de én úgy hiszem, hogy onnan nem fogunk visszatérni Tokióba, hanem a mikor ön hazafelé indul, a Vladivosztkoi kikötőben fogjuk egymást viszontlátni, japán területen. Így gondolkozik a katonaság és árulónak szidja a kormányt, mely a háború megkezdését oly sok ig huzta, hogy az oroszoknak ideje volt Vladivosztk, Port-Arthur és a egész Mandzsuriát megerősíteni. Ha kitör a háború, akkor nagyon elővigyázatosnak kell lennem az utazásomnál. Ez az elővigyázat nagyon szükséges volt már oroszországi és szibériai utamon is. Azért nem irtam erről az utamról és tapasztalatomról eddig semmit, mert könnyen szabadságommal, vagy éppen életemmel fizethettem volna meg. Egészségem teljesen rendben van. Havunk még nem volt, de csunya hideg szél fúj az északi sark felől. Egyáltalán nagyon különleges a klíma itt. Most van itt a legszárazabb évszak, de ez is van olyan nedves, mint otthon a mi esős ősztünk.

Lelőtt orosz tiszt.

Londonból táviratozzák szentpétervári távirati jelentés alapján, hogy *Alexejev* tengernagy irtóztatos szigorúsággal büntette azokat a tiszteket, akiknek mulasztásainak következménye volt, hogy a japán torpedók a legnagyobb orosz hajókat elsüllyeszthették. Több tisztet lezárattak, egyet pedig a sor előtt lött le revolverével sajátkezüleg. Fiatal, 22 esztendősi fiú volt a szegény gyerek. Mulattott, mikor a japánok megtámadták a hajóhadat.

Nem ő volt az egyedüli áldozat. Az orosz főtisztek, hogy a saját hibáikat fedezzék, hasonló kegyetlenségre vetemedtek.

Az orosz császár nyilatkozik.

Miklós, a békecsászár nyilatkozott a háborúról. Azt mondta, türelemmel várják a győzelmet. A háború nagyobb előkészület nélkül érte Oroszországot. Csak türelemmel kell várni, hogy a kegyeleradófést megadjuk Japánnak. A győzelem bizonyos, csak türelem. A hadi híreket híven fogják közzé tenni. Mikor a keletázsiai 3. lövészezred utra kelt, a fehér császár beszédet intézett hozzájuk és szerencsés utat kívánt a halál torkába induló katonáknak. Kérte, hogy az ezred beszületéért híven küzdjenek. Szent Szerafin kíséretben benneteket, Isten áldjon benneteket — mondta bucsuzáskor a fehér császár.

Rabló orosz kozákok.

Az orosz csapatok a hazájokba visszatérő, menekülő japánokkal türethetően bánnak, hanem a kozákok kiabolják őket, a nőket megbecsüstenítik — és hiába emelnek panaszt ellenük. Ez is muszka rendszer.

Japán — ellenünk.

Hajasi, londoni japán nagykövet tiltakozását fejezte ki a gróf Goluchovszky Agenorsemelegességet hirdető nyilatkozata ellen. Különösen a miatti tiltakozott, hogy Goluchovszky olyképp magyarázta a semelegességet, hogy a monarchia szállíthat Oroszországnak hadi szereket. Ki is jelentette, hogy *Japán ezzel szemben megtorlással él és úgy a német, mint az osztrák hajókat el fogja kobozni.*

Az orosz haderő.

Orosz forrás szerint eddig 228.000 katona van a harctéren.

Japán ostromállapot.

Japánban kihirdették az ostromállapotot. A lakosság nyugodtan fogadta.

A társaságból.

Abból az alkalomból, hogy Degenfeld József gróf főgondnok, Amerikába, a tengerentúlra hajózott az amerikai magyar református egyházmegyét szervezni, egy érdekes élményt elevenítették föl a társaságban. Ugyanis előbb arról volt szó, hogy nem Degenfeld gróf, hanem a debreczeni theologiai tudós tanár, Balogh Ferencz hajózik át a kivándorolt magyar testvérekhez.

Azonban Balogh Ferencz nem hajlott a felkérésre és a református egyháznak ezen kiváló oszlopos férfiakitért a viszontagságos tengeri ut elől. Azt mondotta:

— Örvendek, hogy egyszer kiszabadultam a haláltorkából . . .

Balogh Ferencz ezen élményének érdekes történetéről a következőket beszélük.

*

1881-ben a presbiteri rendszerű protestánsok az egész világból összegyűlve, nagy, általános értekezletet tartottak Amerikában. Ezen értekezletre a magyar református egyház jelentésével és képviselőjeként a tudós Balogh Ferencz tanárt küldötték ki.

Balogh Ferencz nejével együtt Londonig el is utazott. De midőn az indulás órája következett és hajóra kellett volna szállaniok, a nagyasszonyt, Balogh Ferenczét olyan sejdítések fogták el, hogy férjét lebeszélte a hajóra szállásról. És Balogh Ferencz a jelentést, a megbízatást csakugyan egy fiatal genfi lelkész társára bízta, a ki szintazon amerikai protestáns nagy gyűlésre utazott, mint kiküldött. Szeren-

Tudatjuk a n. é. közönséget, hogy **műhelyünket** megnagyobbítva, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy **mérték szerinti megrendeléseket 24 órán belül** (kényes lábakra is) a legnagyobb pontossággal **saját műhelyünkben** készítünk, valamint óriási raktárt tartunk **hazilag készült női-, férfi- és gyermek czipő és csizmákból.**

Mandel és Társa

kizárólagos czipő raktár

DEBRECZEN, Piacz-u. 44. sz.

csésén érkezett Amerikába. A nagy gyűlésen is részt vett. Megbízásában eljár Balogh Ferencz helyett is; de mégis beváltak azok a sejdítések, azok az előérzetek, amelyek Balogh Ferencz és nejét a tengeri uttól visszatarították. Mert jövet is az a hajó szállította vissza, program szerint a genfi lelkész, mely hajón a menet s jövet utat Balogh Ferencznek is meg kellett volna tennie és mely hajóval szörnyű katasztrófa történt... Visszajövet elsüllyedt a hajó és a tengerbe pusztult a genfi lelkész is; a kinek azután emléket is állítottak a protestánsok és árván maradt családja felségítésére pedig 80 ezer frankot gyűjtöttek össze.

Ilyen előzmény után mondotta a mi kedves és nagy tudományu professzorunk, hogy nem megy Amerikába; mert örvend, hogy egyszer kiszabadult a haláltorkából.

Az itt következő történet nem tragikus, hanem tragikomikus. Mint megtörtént eseményt a nagyváradi „Szabadság” című lapársunk után közöljük.

Az egyik asztalnál tisztek ültek és a Reichswehrt olvasták s egyéb goth betűs újságokat.

A másikonál újságírók ültek.

A Reichswehr asztalnál megzöblal az egyik tiszt s az arca ragyogott hozzá:

— Látjátok urak — mondta németül — milyen hatalmas a german csataszellem.

A társai a beszélő felé fordultak. A másik asztal pedig önkénytelenül figyelni kezdett.

A ragyogó arcu tiszt pedig folytatta:

— A Reichswehr cikket közöl. Igen. Azt mondja ez a szakiró, hogy az orosz hadsereg főerőssége az, hogy német és osztrák-német származásu a tábornoki karának legnagyobb része.

A ragyogó arcu tiszt fel is olvasott egy sereg német nevet, csupa orosz generális teutonul recsegő nevet. A sor Stark admirálissal kezdődött.

A tisztek büszkén néztek össze és az egyik megszólalt:

— Na — selbstverständlich.

Az újságíró asztalnál pedig egy fanyar ur így szólt:

— Én is azt tartom.

— Mit? — tudakolták a többiek,

— Azt, hogy most már értem, miért püfölik el olyan alaposan az oroszokat... Eddig a történet.

UJDONSÁGOK.

— **Az elítélt öreg katonákért.** Mig messze Bosznia hideg köszirtjei között börtön éjében senyvednek édes hazájukért a bileki katonák s reménytelenül várják a szabadulás boldog percét: addig idehaza megmozdul lassan-lassan a lánczra vert magyar érzés s tompa, de folyton erősülő zugással követeli a jogot, az igazságot... Messze, a Dunapartról jön a hír, hogy Fehérvármegye hazafias közönsége megyegyűlésen akarja köve-

telni fiainak a bileki magyar bakáknak szabadon bocsátását. A bizottsági tagok legnagyobb része lelkesedéssel állott e gondolat mellé. Hajdumegyének is vannak martirjai; Hajdumegye is tartogat keblén egy börtönt, a debreczeni katona börtönt, melyben édes gyermekei senyvednek... És nem mozdul meg mégsem. Az a büszke pezsgő hajdúvér, mely Bocskay, Bethlen, Rákóczi dicső idejében feltámasztott egy egész országrészt a szabadság oltalmára: mintha meglanyhult, mintha elhidegült volna!... Hisszük, hogy nincs így! Hisszük, hogy a közeli napok valamelyikén hirt adhatunk egy a fehérvármegyeiekhez hasonló mozgalomról itt Debreczenben is, melynek eredménye is lesz bizonyára!... Él még a magyarok istene, van még igazság!

— **Telefon Debreczen Mártonfalva közt.** A tanácshoz kérvényt intézett dr. Balkányi Miklós köztörvényhatósági bizottsági tag, mártonfalvai földbirtokos, hogy az általa Mártonfalvaig építendő telefon építéséhez a város járuljon hozzá, miután a város érdeke az, hogy guthi és halápi birtokain telefonállomás legyen. A telefont az állam építtetné ki és a városra évenként 552 korona kiadás jutna 3 évi kötelezettséggel. A tanács elvileg hozzájárult a tervhez, de a fedezet kijelölése mellett kiadta az ügyet a számvevőségnek.

— **Biró Lajosról.** Lapunk minapi számaiban többször adtunk már örövendetes hírt arról; hogy Biró Lajos hazánk tudós fia e hó 21-én ellátogat hozzánk, hogy régi ígéret szerént felolvasást tartson a debreczeni egyetem javára. Azt hisszük, hogy minden a tudományyal, széppel foglalkozó, nemesebb érzésű ember örömmel értésült erről s nem lehet, de nem is szabad, hogy legyen műveltebb ember ki a közelgő nagyjelentőségű tudományos előadás elé rideg közönyt nézzen. Szoktak ugyan tartani itt is ott is városunkban eféle tudományosnak nevezett előadásokat, estéket, de azt hisszük, hogy ez a ránk következő felolvasó estély már a felolvasó tudós személyiségénél fogva is kiváló érdeklődést fog kelteni. — Biró Lajos méltó is a magyar műveltebb közönség rokonszenvére. Hisz tudományos kutatásaival, hosszas fáradságos munkájával szerzett tapasztalataival a magyar névnek, a magyar hazának szerzett dicsőséget. És ha igaz ama híres mondás, hogy a költőnek csak egy hazája van, úgy az is igaz, hogy Birónak is csak egy hazája van s ez az, hol bölcsője ringott, Magyarország. Ritka talentuma, szerzett sok tapasztalata odakint más hazában, hová fényes ígéretekkel csalogatták talán előkelőbb állást biztosítottak volna neki, de ő hazáját akarja

szolgálni s mindazt a sok drága kincset, amit verejteke hullásával szerzett hazájának oltárára teszi le, szétszórtva azokat a honfiai között. Üdvözöljük Biró Lajost s meleg szívvvel várjuk közénk febr. 21-ére.

— **Vendéglősök gyűlése.** A debreczeni szállodások, vendéglősök és kávéosk stb. ipartársulata csütörtökön tartotta rendezévi közgyűlését Hauer Bertalan elnökele alatt. Elnök örömmel jelenti, hogy az elmúlt év eseményekben igen gazdag volt s működésével igen nagy eredményeket ért el a szakipar fejlesztése körül. A pinczerleányok megrendszabályozása, a zárórak eltörlése ügyében erős a remény, hogy a városi tanács és a rendőrhatalóság az általános óhajnak megfelelőleg fog dönteni, ugyszintén most tanulmányozza a rendőrfőkapitányság az italmérségi engedélyek kiadásáról szóló budapesti szabályrendeletet, melynek mintájára új szabályrendelet alkotnak Debreczenben is, melynek alapján a rendőrség mielőtt véleményt adna a pénzügyigazgatóságának valamely italmérségi engedély kiadásának, előbb kikéri az iparhatóság javaslatát, hogy hivatástalan s erkölcsi tekintetéből is kifogásolható egyének ne ronthassák a vendéglős és kávéos ipar tekintélyét. A rendőrfőkapitányság egyebekben pinczer munkakönyvet, egy annak az Ipartársulat közbenjárására csak a debreczeni pinczerszakiskolát végzett tanoncoknak ad ki. Az Ipartársulat bérlete a múlt évben 698 korona 35 fillér volt, kiadása 623 korona 50 fillér. A maradvány 71 korona 90 fillér. A vagyon ezenkívül 377 korona 89 fillért tesz ki. Rosenberg Simon kávéos egy az ipartársulat által felállítandó szikvizgyárra vonatkozólag tett indítványt. Kiadták véleményezés végett a választmánynak. Ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés Hauer Bertalan elnöknek, dr. Abraham László társulati ügyésznek, Szathmári Zoltán titkárnak, Priviczor József pénztárosnak, a múlt évben kifejtett eredménydus működésért s újból megválasztotta őket régi tisztségükre. Alelnöknek Törő Imrét választották meg, választmányi tagok lettek, Németh András, Rosenberg Adolf, Halász Izidor, ifj. Weichinger Károly, Kiss Adolf, Eröss Jakab, Rosenberg Simon, Ottó Sándor, Szeredi József, Ullmann Károly, Kemény János, Eln Emil, Lókodi Sándor és Tóth István.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Vettük a következő sorokat: Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz utczei templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog kezdődni és pedig: péntek este 5 órakor, szombat d. e. 9 és d. u. 4 órakor. Hétköznapokon reggel fél 7 és este 5 órakor. Mózes emlékére a szokásos gyászbeszéd folyó hó 23-án kedden d. u. 4 órakor tartatik a Deák Ferencz-utczei izr. templomban.

— **Kiadó boltok a városi bérházban.** A város Simonffy-utczei bérházban megüresedett bolthelyiségeket márczius 2-án délelőtt 9 órakor adja bérebe a bizottság.

— **Hírek a Debreczeni Dalegyletből.** A debreczeni dalegylet márczius 2-án a Bika disztermében zártkörű dalestélyt rendez. — Tisztelettel felhívom a Debreczeni Dalegylet működő tagjait, hogy f. hó 19 én, pénteken este a szokott helyen pontosan és teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Csurka István titkár.

Pártoljuk a hazai kisipart!

A legfinomabb és legdivatosabb **keztük**, valamint a legszakyszerűbben készült **sérvkötők, haskötők** stb. a legjutányosabb áron **kaphatók és megrendelhetők**

VITÁRIUS BÉLA

külföldön tanulmányozott keztüis- és kötszerész mesternél
DEBRECZEN, Fótér, Bádagos-u. (Tisza-palota.)
Tóth Béla gyógyszerész mellett.

— **Az ellenőrzött bejelentések.** A bejelentő hivatalnál a bejelentéseket a közönség rendetlenül eszközli. Az ellenőrzés szigorú gyakorlását fogja eszközölni a rendőrség a jövő héten, amikor is a rendőrség házról-házra vizsgálatot fog tartani és a bejelentést elmulasztókat szigorúan megbírságolja.

— **Kivágott akácok.** A főkapitányhelyettes, Végh Gyula jelentést tett arról, hogy a róm. kath. temető akáczfáit az egyház kivágatja. Eddig már 100 öl tűzifa, 850 darab vastag fa és 950 darab vékonyabb fa fekszik levágva. Az egyház erről a tömeges falevágásról nem értesítette a várost, holott a fa a város, nem pedig az egyház tulajdonát képezi, mert a temető területének nagy része is a városé. A tanács nem hozott érdemleges határozatot, csupán megbízta a mérnöki hivatalt, vizsgálja meg és állapítsa meg a temető melyik részéből vágják ki az akáczfákat.

— **Bizottsági ülések.** A vásárrendtartás megállapítása ügyében február 20-án délután fél 4 órakor fog a bizottság határozni. — A jog és pénzügyi bizottság e hó 24-én délután 3 órakor tart ülést.

— **Mentőszekrény a nyomdában.** A törvény utasítja az olyan válságokat, a hol gépekkel dolgoznak, hogy esetleges balesetek alkalmára tekintettel, az első segélyhez szükséges gyógy- és kötszereket kötelesek a helyszínen tartani. A tanács a városi nyomda részére mentőszekrény beszerzését határozta el.

— **Új erdészlak a guthi dombon.** A város a guthi dombon új erdészlakot akar építeni a régi rozszant helyére. Időközben fölmerült a terv, hogy a szép domboldalra emeletes épületet építsenek. A tanács kiadta a tervet a főmérnöknek.

— **Zsidó ifjak estélye.** A zsidó ifjak egyesületének első estélye iránt széles körben nyilvánul meg az érdeklődés. A rendezőség e helyen is köztudomásra hozza, hogy az estély határidejét, közbejött s elháríthatlan akadályok miatt, e hó 25-re kellett áttennie. Az estélyt tehát *csütörtő kőn* tartják meg a Bika dísztermében. Ugyancsak a rendezőség közli, hogy az összes ülőhelyeket megszámoztatta, s gondoskodott a rend fentartásáról. A kik meghívót mindmáig nem kaptak volna, sziveskedjenek az egyesület irodájához fordulni. (Verbőczy-u. 2.)

— **Halálozás.** Özv. B. Takács Sándorné szül. Debreczeni Eszter asszony életének 70-ik, bús özvegységének 12-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 17-én délután 1/2 10 órakor elhunyt. A megboldogult teteme Turkevébe szállítatik s ott folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor, az ev. ref. templomban tartandó gyászteremtés után fog örök nyugalomra tétetni. A Kiss, Tóth, Rácz, Debreczeni családok gyászolják.

— **Csokonai Lapok.** A negyedik száma megjelent (Szerkeszti Rudnyánszky Gyula) elég változatos tartalommal. A lap élén a szerkesztő veszi „Magyarkodás” cím alatt éles bírálat alá az ujabban lábrakapot tulhajtott, izléstelen népies költészetet. Érdekes prózákat irnak bele: Petur, Zboray Aladár, Kardoss Albert, Malonyai Dezső, Beksics Gusztávné, Bodnár Zsigmond, Szemlélő, Szendrei Imre, Szebenyei József, stb. Költeményt Koroda Pál, Szabó Endre, Szabolcska Mihály, Rudnyánszky Gyula, gróf Vass György, Frankó János stb. „Tövis és virágok”, „Költészet”, „Debreczen”, „Irodalmi körök”, „Színház” című rovatok is tarka változatokkal díszeskedhetnek. Ugy látjuk, hogy a „Csokonai Lapok” erős lendülettel indult utnak s észrevehető jelentőség-

gel van az irodalmi életre. S közleményei is mindig értékesek, bár néha nem „első” tollból származók. Üdvözöljük a „Csokonai Lapok” irógárdáját a 4-ik szám megjelenése alkalmával.

— **A tréfás oroszok.** Az egyik kisoroszországi városka színházában nem mindennapi tréfa történt. A kijevei kormányzóságban fekszik Kamenez-Podolszk városka, a hol is nagy közönség jelenlétében folyt az előadás, amidőn négy kapatos mérnök állított be a színházba. Páholyt váltottak és bár még az első felvonását játszották a darabnak, annyira visszatetszett a mérnököknek a színjáték, hogy azonnal az igazgatóhoz fordultak és követelték, hogy adasson valami más, nekik tetszőbb darabot. Az igazgató végre is — *jó pénzért* — engedett a kapatos mérnököknek. Csak a néző közönség lepődött meg „egy kicsinyég”, midőn a darab folytatása helyett másik darab játékaival ejtették ámulatba.

— **A református egyház** ösztöndíj-kiosztó bizottsága febr. hó 20-án d. e. 11 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgy: Ösztöndíjak odaitétele.

— **Orfeum és czirkusz.** Még el se ment a színtársulat, a nyári évadra már is pályázik az orfeum és czirkusz. A főkapitány a Smidt-czirkusznak és Angelotti Vilmos orfeumigazgatónak adott engedélyt.

— **Polgári asztaltársaság** tagjai felkéretnek, hogy f. hó 20-án szombaton este igen fontos ügyben teljes számban jelenjenek meg a *Márkus-féle Dréher sör-csarnokban*.

— **Lopás.** Az éjjel üstöt lopott Tóth János, a városból kitiltott csavargó. Letartóztatták.

x **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A kitünően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

TÁVIRATOK.

Tisza Pista terve.

Tisza Pista gróf, a kormányelnök a házszabályrevízióról értekezett gróf Andrassy Gyulával. Az első terv a Ház üléseinek egy órával való meghosszabbítása, amelyet napirend-indítványként akar tárgyalatni.

— Ez nem törvényes eljárás. Ez alkotmányérintés — felelte Andrassy.

Tisza erre úgy felelt, hogy már most kénytelen az erőszak terére lépni. Mondta azt is, hogy a napirendindítvány megtételénél Kossuth Ferencz beteg, Polónyi Géza köröskényi birtokán lesz és az simán fog keresztül menni.

Képviselőválasztás.

Nagy izgalmak közt ért véget egyelőre a képviselőválasztás a bodajki kerületben és úgy végződött, hogy teljes többséget senki sem kapott, hanem pótválasztás lesz a kormánypárti Széchenyi Viktor gróf, aki 772 — és Perczel Béla néppárti közt, aki 629 szavazatot kapott, míg a függetlenségi

jelölt, dr. Szeless Ödön csak 563 szavazatot kapott. A pótválasztáson alighanem a néppárti jelölt győz, aki a pénzügyminiszteriumban számellenőr.

Merénylő oláh.

Farkas Sándor dévai járásbíróhoz beállított Beheltiu Ilie urasági inas és be akart perelni valakit. A járásbíró látván, hogy igazságtalan perről van szó, elutasította, mire az oláh kétszer rálőtt és súlyosan megsebesítette. A merénylőt elfogták.

Színház.

Szombatosok. Somló Sándor költői szárnyalású történeti színműve került színre meglehetősen gyérszámú, de intelligens közönség előtt. Somló szép jámbusai s az egész darabon elömlő lírai hév, mely különösen a szavalói tehetséget fejleszt, megtették hatásukat. Színészeink ki is használták, s ez a hibájok. Különösen a férfiak az egy *Sebestyénen* kívül nem tudnak beszélni, szavalnak. Általában a Nemzeti Színház művészeinek hatása uralkodik a vidéki színházakon. Pedig a kor realista iránya egyáltalán nem kedvez e hatásnak. A színpad az élet tükré; mért beszéljünk hát ott másképen mint az élet színpadán? A jövő a Vig-színház iskolájáé. A drámai erő tulságos páthoz nélkül is megráz. Fényes bizonyossága volt ennek ma este Menszáros Margit, ki *Péchy* Margit szerepében nagyon megérdemelt szép sikert aratott. Ki vált még rajta kívül *Hahnel* Aranka szép megjelenésével és mély tanulmányra valló, átgondolt játékaival. Különben úgy a darab, mint az előadás nagyobb közönséget érdemelt volna. (g. j.)

Színügyi bizottsági ülés. A színházi bizottság szombat délután 4 órakor a városháza nagytermében ülést tart. A bizottság ez alkalommal mond véleményt a tanács által kiküldött bizottság részéről átdolgozott színházi pályázati feltételek felett. Ugyanakkor határozni az igazgatónak két kérvénye felett: a szubvenczió kiadása és Blaháné hat vendégszereplésekor a helyárok 50%-al való felemelése iránt. Az ülés iránt nagy az érdeklődés.

Hírek a színházból. Pénteken kerül először színre *Barrie* I. 4 felvonásos fantáziája az „Egyenlőség”, melynek ma délelőtt lesz a jelmezes, díszleteses főpróbája. Tekintettel a 2-ik és 3-ik felvonás sok új díszleteire és kellékeire, a felvonás közök az 1 ső és 2-ik felvonás után 15—15 percig fognak tartani. Az „Egyenlőség” előadására az utalványjegyek nem lesznek érvényesek. *Hahnel* Aranka, *Menszáros* Margit, *Krémer*né Lili és *Csige* Ilonka jelmezeit övegy *Törő* Imréné készítette az előadásra. Vasárnap két előadás lesz színházunkban délután *Lehár* Ferencz 3 felvonásos nagy operettje a „Pesti nők” kerül színre. Este *Barrie* I. M. 4 felvonásos fantáziája az „Egyenlőség” kerül színre harmadszor, melyre az utalványok nem lesznek érvényesek. Az igazgatóság a cigányversenyt a jövő óra halasztotta.

Törvénykezés.

Az utasok és a vasutas. A visóvölgyi állomáson alkalmazott vasuti pénztárnok ellen följelentést tett a debreczeni üzletvezetőségben Kohn Lipót odavaló lakos. A följelentésében azt állította, hogy a pénztárnok részeges, nem adja ki idejében a jegyeket és az utasok a kétszeresét kell meg-

fizetni a vasuti jegynek, azonkívül azt is állította róla, hogy megvesztegethető. A vasuti pénztárnok nyilvános rágalmasért följelentette Kohn Lipótot, akinek a törvényszék közérdekből megengedte a bizonyítást, amelynek befejezte és dr. Révi Nándor védőbeszédének meghallgatása után a vádlottat fölmentette. Az ítélet jogerős.

Bródi Henrik sikkasztása. A debreczeni törvényszék volt irodaigazgatójának Bródi Henriknek bűnperét a jövő héten fogja tárgyalni a nagyvárad királyi tábla. Bródi Henriket hivatali sikkasztás miatt két hónapi fogházra ítélte a nagyvárad törvényszék, a melyet ez ügy elintézésére delegált az igazságügyi miniszter. Bródi Henrik az ítéletet megfellebbezte. Így kerül a bűnper a nagyvárad tábla elbírálása alá. Az ügy előadója Molnár Géza ítéletábrai bíró.

REGÉNY-CSARNOK.

Honvéd-világ.

(Öreg honvédek elbeszélései után írott csatátörténetek ifjabb Móricz Pál-tól.)

Honvéd előre!

Guyon ezredes rövid parancsot adott ki a branyiszközi hegy alatt.

— Dupla lénung vagy kartács! Honvédek előre!

Meg is kaptak mind a kettőt a fiuk!

A csata napján 14 napi lénungot osztottak ki közöttük, fejenként minden közvitéznek 15 darab Máriaképes ezüst huszást. Aztán pedig pálinkát hordószámra, mert deresztett a hideg és mily magas, mily toronymagas az a merdek branyiszközi hegy, amelyen minden bokort, minden szikladarabot külön ostrommal kellett megvívni a ködmönös honvédeknek, akik közül egyik csapat, a zempleni ujonczok, amidőn a hegy-csucsot védelmező osztrák tüzérség szörnyű lövegeitől zavarodottan meghátráltak, a hidegvérű Guyon savának állott. Honvéd tüzeivel közéjük kartácsoltatott, mit látván az ujonczok, halálmegvetéssel törtek előre a sikos, havas hegyoldalra, hol minden lépésre hevert egy-egy sebesült vagy halott honvéd. Guyon tenyérsezes kardját villogtatta. Tört magyarsággal kiáltá:

— Honfét! Előre!

Kiköszörülték a csorbát.

E nap örök dicsőséget kiérdemelt hősei között első sorban a csongrádi 33-asok küzdöttek. Nekik csorbát kellett kiköszörülni. Azért nem is várták őket a biztatást, hanem szuronyt szegezve, a szokatlan hegymászástól lihegve törtek előre az alföldi puszták fiait, a kikkel szemben kipróbált öreg császári katonák, a pármái gyalogosok védtek a bevehetetlennek hitt hegy ormot.

Nem igen lövöldöztek itt a honvédek. A töltéssel nem igen bajoskodtak. Szuronyt szegezve, csatárláncba feloszolva törtettek ellenállhatatlan oroszláni erővel előre. Ezen bravúrhat, hősiesség rohamnak néhány epizódjára még visszaemlékeznek a derék öreg szegeci főlevéltáros, Konez Antal.

Nem üres dicsekvések ezek. Megannyi jellemző kis epizód e fényes, hősiesség csata borzalmából, amik a kis diák káplárnak a gyöngye szívét, elméjét megragadták és a bba a felejthetetlen emlékek erejével vésődtek.

Király őrmester gatyája.

Mielőtt rohamra elindultak, Guyon ezredes nem sajnálta a pálinkát a ködmönös honvédtől. A csongrádi zászlóalj ködmönös honvédei között jól ismert nevű volt bizonyos Király nevezetű őrmester. Hatalmas, megtermett alföldi magyar. Nem ép fiatal, mert negyven-ötven év közötti férfi meg volt.

Ezen Király őrmester a csatárláncból

kivárván, fegyvertársait hátrahagyta és szuronyt szegezve a merdek hegyen, halált megvető bátorsággal legelől úgy törtetett előre. Pedig seregély módon csapkodott körülötte a sok száz golyó. Az öreg Király őrmester azonban mintha csak a gyakorló téren lépdelt volna, oly nyugodtan, oly higgadtan törtetett a zászlóalj élén előre.

Hanyatt esett egyszer. Mert jól találta az ellenséges golyó. Halált hozott a sebe. És midőn a merdek hegyoldalról szikla tömbökön, havon, fagyon aláhempert a Király őrmester hatalmas teste, a szűk honvéd nadrág leszakadt róla és a ködmönös honvédek ekkor látták, hogy amely gatyát Király őrmester viselt, két gyűlölt szinből volt összevarva annak a kelméje. Sárga és fekete színű kelméből volt összevarva ez a csodálatos gatyája, melyet Király őrmesterrel együtt még sokáig emlegettek a csongrádi zászlóalj katonái.

(Folytatjuk.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 165. Bérlet 117-ik sz. (G)

Ma pénteken, 1904. évi február hó 19-én:

először:

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban. Irta: Barrie J. M. Fordította: Fái Béla.

275/1904. T.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hajdunánási kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a hajdudorogi gör. kath. iskolaszék végrehajtónak, Paulovics Károly (nős Baba Annával) végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a fenti tőkekövetelés és járulékaik, továbbá a csatlakoztatott h.-dorogi kölcsönös segélyező egyesület mint szövetkezet 300 kor. tőke és jár., — az Áron Móricz 140 kor. tőke és jár., — a h.-dorogi részvénytakarékpénztár 320 kor. tőke s jár., — a Görög Sándor 200 kor. tőke és jár. iránti követeléseiknek a kielégítése végett a debreczeni kir. törvényszék, a hajdunánási kir. járásbíró területén levő Hajdudorog község határában fekvő a hajdudorogi 3865. sz. tkvi betétben A I. 1—2. sorszám alatt foglalt 5236/5 hrszámú, a zajgató középirtokosok dűlőjében levő 2 hold 160 □-öl területű szántóra és az utánna járó 420,2832544. rész közös legelőre együttesen, az újabb végrehajtási árverést 775 kor. 50 fillér ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1904 évi márczius 3-ik napján d. e. 9 órakor** Hajdudorog község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 70 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártollyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hajdunánáson 1904. január 24-én. Kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál

Tóby, kir. járásbíró.

Saját termelésű

homoki ó fajborok

leszállított árai:

1 liter Kövidinka . 52 fillér

1 „ Mustos fehér 60 „

1 „ Ezerjő . . 70 „

1 „ Rizling . . 70 „

Csanak Józsefnél

DEBRECZENBEN.

Fuvarosokat

keresünk a fancieskai erdőből való faszállításra,

Bővebb felvilágosítást

ad a Horvát János-féle fa-

kereskedő cég a gázgyár

mellett.

3923/1903. T.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hajdunánási kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rácz Ferencz végrehajtónak Gurbán Imre végrehajtást szenvedő elleni 206 frt. 49 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a hajdunánási kir. járásbíró) területén levő Hajdudorog határában fekvő, a hajdudorogi 2163 sz. betétben A+1 sorsz. a. foglalt 3058/2. hrsz. Rákóczi-kerti szőlőre 86 korona, az ugyanazon számú betétben A+2. sorsz. alatt foglalt 6495/2. hrszámú 1 hold 1297 □-öl területű szántóra 739 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904 évi márczius hó 10-ik napján d. e. 10 órakor** a Hajdudorog község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 8 kor. 60 fillért, illetve 73 kor. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártollyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hajdunánás 1903. évi december hó 30 napján.

A hajdunánási kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Tóby, kir. járásbíró.

A tudomány-egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.
gyártmányait

Kiváló gyártmányaik Kénszappan, Kénkátrány-, Kátrány-, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohtiol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók
Különlegességünk a Szent László szappan az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyúttal a **legideálisabb toilette-szappan.**
Egyedül gyártói a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, olajat, vagy bármennemű foltot hideg vízben is azonnal eltávolítottatnak a kézzől.

Kapható minden gyógyszerárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatszer üzletben.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

A nagyérdemű közönséghez! — A nagyüzede udvarban balra Stein Adolf raktár helyiségében mindennemű bazar cikket és kék zománcedényeket **minden elfogadható árban kiárúsítanak**, valamint egy teljes üzleti felszerelés, naponta d. e. 8-tól 12-ig d. u. 2-től 5 óráig. **Csak rövid ideig tart már.**

Vörös és fekete Afonya, compótnak, peccenyéhez, vadhushoz páratlan. Kaphatók **Kontsek Gézánál.**

Házmester szükségeltetik májusra egy pár öreg ember mellé Bethlen-u. 46. sz. — Csinos lakás és 5 forint havi fizetésre. Rendőrök, hajduk előnybe részesülnek.

Egy kis Singer varrógép jutányosan eladó Szent-Anna-u. cza 6. sz.

Ujságárusításra férfiak, nők és 14 évesnél idősebb gyermekek jó jövedelemre azonnal felvétetnek. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Nyerges (szatler) és kocsfi fényező

műhely megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Debreczenben Szent-Anna-utca 46. sz. alatt (Kandia-u. sarok) -a mai kornak teljesen megfelelő

nyerges (szatler) és kocsfi fényező műhelyt rendeztem be.

Elvállal **minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat** egyszerű és diszes kivitelben. Amennyiben üzletemet saját felügyeletem alatt vezetem a legolcsóbb árat számíthatom.

Vidéki megrendeléseknél különös gondot fordítok.

Kérve a n. é. közönség becses pártfogását, tisztelettel

Reke Lajos

nyerges (szatler) és kocsfi fényező mester.
DEBRECZEN, Szent-Anna-u. 46.

Egy jó csesze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból Valódi csak eredeti csomagban,

Főraktár Debreczenben **Kontsek Gézánál.**

185/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 270/16. 1903. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Debreczeni tisztviselők önszegélyző egylete részére Koncz Akos és neje, ugy özv. Balogh Sándorné debreczeni lakosoktól 900 korona tőke, ennek 1900. évi január hó 1. napjától számítandó 7% kamatai és eddig összesen 319 kor. 40 fillér perköltség erejéig 1904. évi január hó 4-én bíróilag felü foglalt és 650 koronára becsült ékszerekből álló ingóságok **1904. évi március hó 1 én délután 2 órakor** kezdetét veendő és Debreczeni ipar és kereskedelmi bank Piacz-utca 58. sz. hivatalában megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. évi február hó 6-án.

Oláh Géza bírói kiküldött.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajnálja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; háromféle színben kapható u. m. fehér, rózsaszín s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.